

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm 2025-11-27

Ref KN2025/01701

Sveriges Hamnars remissvar om promemorian Stöd till laddnings- och tankningsinfrastruktur för tunga transporter

Sveriges Hamnar är ett av sju förbund inom Transportföretagen, transportnäringens bransch- och arbetsgivarorganisation. Förbundet företräder cirka 60 medlemsföretag med omkring 4 000 anställda – varav en betydande andel består av kommunalt ägda hamnbolag. Bland medlemmarna finns såväl hamnägare som operatörer och andra företag som verkar inom och i anslutning till svenska hamnar.

Sveriges Hamnar ser mycket positivt på förslaget att utvidga det statliga stödet till att omfatta laddnings- och tankningsinfrastruktur även i hamnar samt för bussar och andra tunga transporter. Det är ett angeläget och välkommet initiativ som tydligt stärker hamnarnas roll i omställningen till ett fossilfritt och elektrifierat transportsystem.

Hamnar utgör centrala noder i Sveriges logistikkedjor och är redan idag viktiga för övergången till mer energieffektiva transporter. Genom att göra hamnar stödberättigade öppnas möjligheten för investeringar i el-infrastruktur som omfattar såväl eldrivna maskiner, interna transporter, lastfordon som elanslutning till fartyg. Att sådana satsningar nu ges utrymme inom ett samlat stödsystem är ett viktigt steg mot att möjliggöra den omställning som förväntas enligt både nationella mål och EU:s klimatlagstiftning.

Sveriges Hamnar vill dock särskilt betona vikten av att **landel (landström) till fartyg tydligt omfattas** av stödet. Elektrifiering av fartyg vid kaj är en avgörande åtgärd för att minska utsläpp av växthusgaser, kväveoxider, svavel och partiklar i och omkring hamnar – ofta lokaliserade i tätbefolkade områden. För fartyg som ligger still i flera timmar eller dygn med hjälpmotorer igång innebär landström en avsevärd minskning av både utsläpp och buller. Landströmsanslutningar är dessutom ett obligatoriskt krav enligt EU:s AFIR-förordning (EU 2023/1804), som föreskriver att samtliga core-hamnar i TEN-T-nätverket ska tillhandahålla landström senast 2025, och att även comprehensive-hamnar omfattas från 2030. Enligt nuvarande utformning av förordningsförslaget är det dock inte helt tydligt om sådana anläggningar uttryckligen omfattas.

Vi föreslår därför att det i förordningstext, förarbeten eller tillhörande föreskrifter från Statens energimyndighet förtydligas att laddinfrastruktur i hamnar **inkluderar landanslutningar till fartyg, och att dessa därmed är stödberättigade**. Det gäller såväl investeringar i elanslutningspunkter och kablage som i nödvändig systemintegration och styrsystem. Utan tydlighet i denna fråga riskerar viktiga klimatinvesteringar att utebli eller försenas – i strid med såväl svenska klimatmål som EU:s transportpolitik.

Vidare vill Sveriges Hamnar framföra följande synpunkter för att ytterligare förbättra förutsättningarna för hamnarnas elektrifiering:

1. Möjliggör stöd till elektrifierad supra struktur i hamnar

Vi ser behov av att statligt stöd även kan omfatta vissa delar av så kallad suprastruktur – exempelvis eldrivna hamnkranar, terminaltruckar och annan elektrifierad utrustning som används inom hamnområdet. Dessa utgör betydande investeringar och har stor potential att minska utsläpp. Om direkt stöd inte är möjligt inom ramen för denna förordning, bör möjlig samordning med Klimatklivet eller andra kompletterande stöd säkerställas.

2. Samordning mellan stödordningar

För att undvika dubbelstöd och skapa tydlighet för sökande aktörer krävs en noggrann avgränsning gentemot andra stödformer såsom Klimatklivet och Klimatinvesteringsprogrammet (KLIV). Vi föreslår att en samordnad vägledning utformas i samarbete mellan Statens energimyndighet och Naturvårdsverket.

3. Inför möjlighet till projekterings- och planeringsstöd

Hamnar är komplexa tekniska miljöer där ladd- och el-infrastruktur kräver noggrann projektering i samverkan med elnätsägare, kommunal planering, säkerhetskrav och miljötillstånd. Vi ser därför behov av att även förstudier, teknisk planering och elnätsutredningar görs stödberättigade.

4. Stärk incitament för smart systemintegration

Flera hamnar arbetar redan idag med lösningar för laststyrning, lokal produktion av el (exempelvis sol- eller vindkraft) samt energilagring. Genom att premiera investeringar som möjliggör systemintegration – till exempel genom särskild bonus eller prioritering i bedömningen – kan stödet bättre bidra till ett resilient och flexibelt elsystem.

5. Breddat stöd till semipublika och icke-publika lösningar är välkommet

Förslaget att öppna för stöd till semipublika och icke-publika lösningar är särskilt viktigt i hamnmiljöer, där många installationer är verksamhetsnära, exempelvis för intern logistik, omlastning och terminaldrift. Att enskilda aktörer kan söka stöd utan krav på samverkan är en viktig förenkling.

Sammanfattningsvis välkomnar Sveriges Hamnar förslaget i sin helhet och ser det som ett avgörande steg för att möjliggöra elektrifieringen av tunga transporter, både på land och till sjöss. Vi vill dock understryka att **en tydlig inkludering av landström till fartyg är en förutsättning** för att hamnarna fullt ut ska kunna bidra till omställningen, i linje med såväl nationella som europeiska klimatmål.

Med vänlig hälsning

Monika Przedpelska Öström

Monika Przedpelska Öström / Branschchef Sveriges hamnar /Transportföretagen-Hamn

